1. aarg. Nr. 13.

# Anarkisten

Utkommer vær 14. dag — Abonnement mottas paa postkontorer i in- og utlan. I Kr.a: Vibes g. 8, 4. et. og Storgaten 20, 4. etg. — Koster 40øre kvartalet

Redaktør: KRISTOFER HANSTEEN, Vibes gate 8, 4. etg.

Fredag 11. november.

## Kooperation.

Der diskuteres og skrives meget om kooperative foretagender, som jo ogsaa med rette fortjener omtale, ja mer endnu, det bør realiseres i størst mulig udstrækning; og det er ikke mere umuligt; vi arbeidere har nu saa megen oplysning i al fald for nordens vedkommende, at vi fuldt ud formaar at løse denne opgave selv efter en meget stor maalestok.

Hvor skandaløst er det ikke, at den formuende drivert kan bortødsle store kvantiteter af disse varer af alle arter, som vi fattige arbeidere, som skaber alle værdier, maa frembringe, og alle disse masser, som bourgeoisiet bortødsler, er som regel af den bedste kvalitet; slider ikke den fine dame peisværk og silke? nej, slider er et forkert udtryk, ødelægger passer bedre, efter som det vel neppe bliver brugt mer end nogle faa gange, før hendes pyntesyge straks gør det af med selv det kostbareste stykke, det smides bort og noget nyt maa købes, det kan jo være hende ligemeget; vi arbejdere er tvungne til at skabe noget nyt, tit noget, som i vore øjne er latterligt, men vi maa alligevel frembringe alt, hvad i kapitalisterne finder for godt, bare for selv at faa lov at skjule vor nøgenhed i pjalter. Ja, vore børn maa ofte blive i stuen (eller rettere hummeret, som vi kalder for vor lejlighed), fordi vi ej har tøj, saa de smaa stakler kan komme paa gaden, og saa maa vi for disse huller betale en husleje, som er mere end dobbelt saa stor, som komfortable lejligheder koster i byernes luftigste kvarterer. Men dette er dog langtfra det værste, selve spørsmaalet om fødemidlerne er meget værre, det gaar ud i det bare galskab. Hvilke latterlige priser maa vi ikke betale for selv indenlandske varer? ja vi faar vel knapt det halve for vore penge, som de rige faar for samme beløb. Og hvori ligger skylden? ja, for en stor del i vor mangel paa ævne til at tænke og og handle fornuftigt, og endvidere i, at saamange unødvendige forretningsfolk skal fortjene deres livsophold derved. Først skal opkøberen have lidt rigeligt, hvad enten nu denne opkøber er selve grossereren eller en af ham udsendt mand; saa skal detailhandleren tjene sit; og tilsidst bliver alle livsfornødenheder i den grad fordyrede, at vi med vor knappe løn langt fra kan købe det tilstrækkelige, ja end ikke det absolut nødvendige, og det vil kapitalisterne kalde ret og retfærdigt. Mon disse fine damer og herrer nogensinde har tænkt paa, hvad det vil sige, at den flittige arbejder meget ofte maa se sine børn græde af sult, maa se sin hustru henvisne i den ellers blomstrende alder ene og alene af mangel paa næring — ja maa føle sine egne kræfter aftage, føle armen blive slap, øjnene sløve, ja i det hele taget mærke, at den forhen usikre eksistens bliver mere og mere usikker dag for dag, for tilsidst endnu i nogle aar ved hjælp av en stok slæbe sig frem og tilbage fra sit arbejde, hvis han da i det hele taget kan faa noget. Tænk dig om, du unge mand og kvinde, ogsaa du vil komme til at lide samme kvaler, som oldingen idag maa lide; tænk dig, hvilke aandelige kvaler den maa lide, hvis aand endnu ej er mere slappet, end han endnu kan indse, at han nødvendigvis maa trælle sine sidste aar bort paa en fattiggaard, skilt fra sine, hundset og krænket paa alle maader. Hvilken jammerlig tilværelse maa det ikke være, og det vil de rige endnu med ligegyldighed se paa, ti med velbehag kan man vel neppe tænke sig, at nogen hyæne end mindre et menneske vilde kunne beskue en saadan jammer. En sørgelig mangel paa intelligens maa der herske blant kapitalister. Enhver intelligent mand maatte jo væmmes ved at tænke sig ført en klædning, tilvejebragt af en forsulten oldings rystende haand, ja, den mest delikate mad maatte jo tabe sin smag, naar den, der nød den, tænkte paa, at hans medmennesker i samme øjeblik gnavede ben eller spiste det tørre brød eller maaske laa henslængt et eller andet sted pint af den mest nagende sult.

Ja, enhver ved jo meget godt, at af kapitalisterne har vi ikke noget godt at vente. Skal nogen bedring af vore livsbetingelser finde sted, da maa vi være klar over, at vi selv maa slutte os sammen og ved vor enighed frembringe mere stabile livsbetingelser; men jeg tror ogsaa nok, at oplyste og intelligente arbejderes solidaritet vejer fuldt saa meget i vægtskaalen som kapitalisternes pengesække, selv om disse er nok saa store.

Det vil sige, her mener jeg ikke den sammenslutning, som socialdemokraterne roser sig af at have tilvejebragt; nej ingenlunde! Masserne skal ikke føres frem af nogle enkelte levebrødsmænd, som ofte er frække nok til for deres lidt mangelfuldt oplyste kammerater at præke denne moderne moral: Ja, vi kæmper alle for at opnaa en højere løn, derfor maa vi ikke byde vore tillidsmænd en lille løn, denne mand maa leve højt paa vor bekostning — saadan omtrent taler den vordende levebrødsmands broder, svoger eller hvem andre, der af interesse kunde ønske vedkommende ved et vel fyldt sulefad. Bravo! ja saadan skal det være! brøler som oftest den uvidende masse. Det er ikke den slags organisationer, som bør tilstræbes, nej, alt dette bør undgaaes, og fremfor alt maa det undgaaes at holde levebrødssystemet oppe, ti det skaber let hyklere, som alene for fortjenestens skyld paatager sig det tit meget ansvarsfulde hværv.

Men nu vil maaske mange spørge: men hvordan skal vi da bære os ad? og jeg skal nu, saa godt som jeg formaar tilkendegive det — om det er rigtigt eller ej, maa enhver selv dømme om — min mening er, at vi særlig gennem kooperative foretagender kan skabe os bedre levevilkaar og eventuelt ogsaa derigennem tilsidst naa vort store maal, vort mest brændende ønske. Der skal oprettes flere afdelinger af kooperative foretagender naturligvis altsammen med saa lidt lovmageri, saa selv de dummeste med største lethed vil kunne forstaa det hele; nogle ganske faa opstillede vedtægter maa være fuldtud tilstrækkelige, og fordelene maa være saa iøjnefaldende og saa hurtig virkende som muligt. Derved vil der let undes tilhængere i massevis, og jo større fordele kan man naturligvis tilegne sig. Hvor store fordele kan ikke vi fattige arbejdere skaffe os ved at indkøbe vore livsfornødenheder i fælleskab til den pris, som grossereren ellers sælger til detajlhandleren, i stedet for at købe hos de mindre handlende, som jo i fleste

tilfælde er saa forarmede, at de fuldstændig er i lommen paa grossereren, som jo saa ganske naturligt af egen interesse paanøder de forarmede stakler den allerdaarligste vare til absolut latterlige priser, og naar man hos saadanne forretninger køber sine varer, kan vel nok enhver udregne, hvor kolossalt vi bliver taget ved næsen, men det maa vi fattige af forskellige grunde ofte gøre; de mere velhavende gaar som regel ikke paa denne vildmand, de køber gærne i mere stabile forretninger eller maaske direkte hos grossereren.

Dette at danne komsumtionsforening vil for København og Christianshavns vedkommende være en meget let sag; jeg har tænkt mig det ordnet paa følgende maade. En mand med interesse for dette foretagende paatager sig at gøre indkøbene. En smule indsigt i disse ting maa denne mand jo nødvendigvis have. Det bør oparbejdes i al stilhed gennem bekendtskaber; 100 medlemmer man skaffes tilveje, som i indskud indbetaler hver 1 krone, som aldrig mere tilbagebetales; dette maa være et absolut offer, som hver enkelt maa bringe. Desforuden maa hver straks bestille varer for mindst 3 kroner. For de 100 kr., som indkommer i indskud maa lejes en lejlighed, hvor uddeleren maa bo og selvfølgeligt maa han selv betale, hvad lejligheden koster med undtagelse af den stue, som bruges til forretningen. En saadan stue vilde vel koste ca. 10 kr. pr. maaned, en trækkevogn og nogle hylder, en vægt, nogle maal, 1 lampe og andre smaating købes for resten af de 100 kr. Naar dette er besørget, og uddeleren har skaffet sig de nødvendige oplysninger angaaende varernes indkøb, køber han hos grossererne disse varer, som de 100 bestillingssedler lyder paa, selvfølgelig maa alt (mel, kaffe, ris o. s. fr.) købes i samlet vægt og senere udvejes til hver enkelt forbruger; naar dette er besørget indpakkes varerne i 100 pakker; i hver pakke indlægges paagældende bestillingsseddel og pakkerne læsses paa trækkevognen, og uddeleren leverer det hele tii hver enkelt medlem paa en bestemt dag i ugen for eksempel lørdag og modtager nye bestillingssedler, tæller de der opgivne varer sammen; og nu vil de fleste grosserere hellere end gærne levere det hele i uddelerens dertil bestemte lokale, og mere end en halv uge vil næppe behøves til at besørge et indkøb og uddeling til 100 medlemmer, nej den skal vokse sig stor og stærk, den skal omfatte tusinder af medlemmer, dens omsætning skal omsætte millioner, den skal have sine egne skibe i søen, inkøbe direkte paa produktionsstederne i ind- og udland. Foreningen bør omfatte alle mulige nødvendighedsartikler lige fra klædningen og værktøjet til knappenaale, ja selv den ubetydeligste ting bør forskaffes derigennem, og enhver vare, som kan skaffes gennem produktionsforeninger, skal købes hos disse en masse. Foreninger af ovennævnte slags kunde da med sikkerhed dannes, da vilde deres eksistens være garantet før oprettelsen. Et internationalt torbund af konsumtions- og produktionsforeninger oprettes, den kapitalistiske udsuger vil for paagældende foreningers medlemmer være en saga blot. Fordelen af at arbejde og købe i fællesskab vil aar for aar blive større, tilsidst vil det blive en gribende nødvendighed at indmelde sig i disse foreninger, da alle kapitalistiske konkurrencekneb vil være slaat fuldstændig magtesløst til jorden, ja kapitalisten selv maa indmelde sig i gisse brugsforeninger af egen interesse, fordi han derved faar I. klasses varer til absolut billigste pris, og den dag vi indfører arbejdskortsystemet i stedet for penge, vil enhver kapitalist, selv om han er ejer af nok saa mange millioner, blive nødt til at arbejde sammen med os for at faa føden; men ved at masserne indtræde i arbejderstanden som virkelige produktive arbejdere, vil arbejdstiden blive saa kort, maskinerne saa kort, maskinerne saa mange, deres produktivitet saa stor, at arbejdet vilde blive lige saa udsøgt en nydelse som en ridetur paa den smukkeste og bedste hest nu betragtes for at være.

Anarkisten bedes eptage ovenstaaende saasnart som muligt, forat en diskussion muligvis kan komme i gang i bladet.

Jeg anmoder enhver, som læser, hvad jeg har skreven om at kritisere det for at gøre mig opmærksom paa mulige fejlgreb; jeg interesserer mig meget for kooperative foretagender og ønsker, naar vi, som jeg haaber, snart skal begynde, da at staa med saa mange kundskaber paa dette omraade som vel muligt.

Enhver, som ønsker at korrespondere direkte med mig, skal straks faa svar hvad enten det saa er i ind- eller udland, og den, som mnligvis har lyst til at være med, kan indtil videre træffe mig eller skrive til mig efter nedenstaaende adresse.

Udenlandske blade bedes optage dette; alle oplysninger angaaende kooperation mottages med tak.

Jeg kunde ønske at udvikle min tanke nærmere, saasnart der kan blive plads i bladet.

Kan nogen gi mig oplysninger angaaende skomakernes produktionsforening i Christiania?

Og kan nogen give mig oplysninger om de forskellige kolonier, som eksistere i Enropa og Amerika.

K. M.

Sin adresse har imildertid K. M. glemt at tilføie. Muliens kommer den til os senere; vi skal da meddele den i avisen. — De oplysninger, som K. M. ønsker, ønsker imidlertid ossaa „Anarkisten“, og da K. M. sansynlivis læser bladet, vil han sansynlivis faa dem, vis de sennes til bladet. Red.

---

Trældom og trudom hava alltid gjenget hand i hand. Vinje.

## Begreper — illusioner.

Vorpaa viler forestillingen om værdi? Paa sammenligning mellem envilkensomhelst ting og guld eller sølv. Naar man sier, at en stol er 12 kroner værd, saa sammenligner man stolen med sølv og sætter den lig 12 sølvstykker av en vis størrelse. Kan disse 2 ting sammenlignes? Nei, de er ulikeartide ting og de kan ikke sammenlignes. Forestillingen om værdi viser sei altsaa at være en illusion.

* * *

Vorpaa viler forestillingen om eiendom? La os se, om en saakallet goseier kan disponere over den jor, som kalles hans eiendom. Han dyrker den ikke, det kan han ikke, da der maa mange mennesker til, og goseieren deltar i almindelihet ikke i arbeidet; andre dyrker joren og faar løn; benytter goseieren de produkter, der frembringes av joren? kun en meget liden del; en del spises op av de arbeidere, som dyrker joren; resten føres til andre steder og benyttes der av andre mennesker; heller ikke det at føre jorens produkter annetsteshen utfører goseieren; goseieren disponerer altsaa ikke over joren, og i forhol til joren tilfredsstiller han ikke forestillingen om eiendom; den antagelse, at et enkelt individ kan eie et større stykke jor, viser sei altsaa at bero paa en illusion.

Likedan en fabrikeier. Han disponerer heller ikke over fabrikken. La os tænke os et stort bryggeri færdibygget, panner og kjeler er paa sin plas; der er korn og alt, som skal til for at brygge; en enkelt man, om han kaller sei eier, ken ikke brygge saameget som i en eneste panne engang. Han kan ikke disponere over bryggeriet, han tilfredsstiller altsaa ikke forestillingen om eiendom; den antagelse at et enkelt individ kan eie en fabrik, viser sei altsaa at bero paa en illusion.

Kan et aktieselskap eie en fabrik? — Aktieeierne lever uten befatning med fabrikken, arbeidet i fabrikken utføres av andre, vis disse andre ikke vil utføre arbeidet, stanser virksomheten. Aktieeierne kan altaa ikke disponere over fabrikken; de tilfredsstiller altsaa ikke forestillingen om eiendom; den antagelse, at et aktieselskab kan eie en fabrik er altsaa bygget paa en illusion.

Den forestilling, at om et aktieselskap eier en fabrik eller et joregos eller vilketsomhelst annet er ossaa i en annen forstan bygget paa en illusion. Eiendom vil si, at en ting er min, vilket ossaa ligger i selve oret (sammensat av ei eller jei og dom, eiendom vil altsaa si det som jei raader over), men jei er kun en enkelt, altsaa er eiendommen individuel; at en ting er fleres eiendom er derfor en selvmotsigelse. En „aktieeier“ kan intet tilfredsstillende svar gi, vis man spør ham, va der er hans eiendom; hele fabrikken kan han umuli si er hans eiendom, og han kan heller ikke si, vilken del er hans, da der ikke er noen del, som ikke alle de andre aktieeiere ossaa mener at staa i samme forhaal som til den første; men et aktieselskabs forhaal til en fabrik, et joregos, en dok eller andre ting er baseret paa forestillingen om eiendom; da nu det at en ting eies av flere er en selvmotsigelse, og ingen av de enkelte aktieeiere kan si, at hele fabrikken eller noen del av den er hans eiendom, foreligger der her ingen eiendom, altsaa er et aktieselskaps forhaal til fabrikken, joregosset eller dokken, falsk. Om man vil komme fra det ve at si, at det er selskapet. som eier fabrikken, og selskapet er en enhet, saa har mau jort flere til en enhet, og det er jo en umulihet. Om man vil si, at det, som aktieeierne eier, er aktierne, de penge, som de har sat in — aktieeierne eier en del av fabrikkens værdi, saa bygger man altsaa paa forestillingen om værdi, men forestillingen om værdi er, som ovenfor paavist, en illusion; fabrikken kan ikke sammenlignes med guld eller sølv, da den er en fra disse ulikeartet ting; naar man sætter fabrikken lik et vist antal stykker av disse metaller, har man foretat en umuli sammenligning.

Ossaa naar man sætter en dags arbeide lik 3 kroner, har man foretat en umuli sammenligning.

Resultatet er en vilkaarlihet.

---

Statistikken viser med næsten skræmmende tydelighet av det stadig tiltagende antal av tilbakefalr paa forbryderbanen av dem, de har utstaat sin straf i fængslet, at dette ikke i mlnste maate bidrager noet til tyvenes moralske forbedring.

Guglielmo Ferraro.

„**En oprørers or**“ av Peter Krapotkin utkommer paa ‚Anarkistens‘ forlag i ca. 15 hefter a 10 øre heftet. Subskribtion mottas Vibes g. 8 [4].

## Blaakuller.

Et bidrag til den politiske forbrydes psykologi.

Lombrosos epokegørende undersøgelser over den politiske forbryder er aarsag til fremkomsten af en vældig litteratur omhandlende de forskellige former af den politiske forbrydelse.

Direkte paavirket af Lombroso har jeg med al den iver, som en ny række af store tanker pleier at vække, kastet mig over studiet af den politiske forbrydelse. Ham alene, den store sjælelæge skylder jeg ogsaa tak, naar jeg nu her nærmere skal beskrive en form af politisk forbrydelse. som folket hidtil paa sin raa uvidenskabelige maade har kaldt „blaakuller“.

Der gives nemlig en klasse af mennesker, som nærer et instinktmæssigt had til alt, hvad der hedder politi. Allerede blot ved synet af den blaa politidragt gribes de af et vanvittigt raseri. Man hører dem udstøde heftige ord mod de uskyldige bærere af det blaa tøi, hvorved de just ikke fremhæve disse menneskers arbeidsflid. Undertiden gaa de endogsaa over til haandgribeligheder imod politiet. Bedrøveligt er det for videnskabsmanden at se, at hadet til politet, blaakulleren. kan gribe hele kredse af folket.

I Frankrig f. eks. har blaakuller stadig hersket forfærdeligt i nogle revolutionært sindede kredse. I disse kredse har visse personer, som efter deres hele anlæg var politiske forbrydere, men ingenlunde blev betragtet som saadanne af det udannede folk, skabt sig et navn alene derved, at de brutalt — endog med vaaben i haand — er gaaet løs paa meget dygtige nidkjære politibetjene.

Ogsaa i Tyskland viste der sig nogle spor af blaakuller, da politiraad Rumpf blev myrdet. Der skal da have været hele kredse af folket, som ikke var rystede af dette politiske mord. —

Blaakuller viser sig i stats- og samfundslivet under de forskjelligste former. Desværre er den hittil ikke af psychopatologien blevet anseet for en selvstændig sygdom. Selv en saa overordentlig aandrig lærd som Kraft-Ebing[1]) slaar i et tilfælde „blaakuller“ sammen med hysteri. Han meddeler i sin lærebog et tilfælde, hvor en kone baade brugte ukvemsord og gik over til haandgribeligheder mod en exequtor, da denne kom for at inddrive huslejen. Han lægger nu hysterien disse udskejelser til last, medens det dog straks staar klart for enhver sindssygelæge, som kender blot en smule til symptomerne ved blaakuller, at der her foreligger et udtalt tilfælde af denne sygdom. Exekutor var sikkerlig klædt i blaat, alene ved synet af det blaa tøj geraadede konen i en exalteret stemning, i hvilken hun da begik de forbryderske excesser.

Det her anførte tilfælde af blaakuller udmærker sig særlig derved, at det er meget let at kende for enhver sindssygelæge. Betydelig vanskeligere er det allerede at slaa hine former af blaakuller fast, som ytrer sig ved, at de paagældende rase med hele deres forbryderske vanvid mod disse eller hine statsinstitutioner. Og dog er alle angreb paa og forbrydelser mod statens autoritet i siste instans at førm tilbage til blaakuller. Jeg tror derfor at gøre den medicinske videnskab en stør tjeneste ved at eftervise blaakuller som selvstændig forbrydersygdom og at kendetegne den som kilden til alle angreb paa og forbrydelser imod staten.

I sin første begyndelse er blaakuller særlig vanskelig at erkende. I det mindste har jeg i min praksis haft tilfælde, hvor jeg først sikkert kunde stille diagnosen blaakuller efter grundige, langvarige undersøgelser. For ikke lang tid siden lærte jeg et individ at kende, som vel straks ved den udvendige undersøgalse ved kraniets form viste sig som politisk forbryder, men som trods det syntes ganske normal i aandelig henseende. Paa alle mine første spørgsmaal gav individet ganske træffende, tildels endogsaa vittige svar. Da begyndte jeg pludselig at lede talen hen paa en i vor nærhed værende politibetjent. Straks var individet som forandret. Han bestred nødvendigheden af denne politibetjent i de mest lidenskabelige ord. Jeg beviste ham nu, at politiet var aldeles nødvendigt til beskyttelse af eiendommen, til befordring af sædeligheden o. s. v. Individet skar nogle modbydelige grimasser med ansigtet og indvendte da, at statistiken med fuld klarhed viste, at forbrydelser og attentater paa eiendommen var en nødvendig følge af vor nuværende samfundsordning og derfor gjorde enhver kamp af politiet mod disse forbrydelser uvirksom. Jeg sagde ham straks lige i ansigtet: „Hør, deres statistik taler ikke imod politiet, den beviser kun, at der ikke er politibetjente nok til at kunne kvæle forbrydelserne allerede i spiren. Saalænge der ikke er saamange politimænd, at de kan vaage over alle „undersaatters“ hele liv og deres elskov og lede det efter høitmoralske politigrundsætninger, vil forbrydelserne stadig endnu kunne slaa rødder hist og her. Der maa netop være talrige politibetjénte, for at de kan føre bog over alle undersaatternes indtægter og udgifter. Da vilde ethvert tyveri kunne forhindres.“ Deraf lo individet atter haanligt. Jeg gik nu ind paa flere mig bekendte politimænds virksomhed til sædelighedens fremme. Han indvendte tørt: „Na! prostitutionen er maaske bleven mindre? Kønsforbindelse udenfor ægteskab forekommer vel overhodet ikke mere?“ Jeg svarede ham. „Tror De da virkelig, at de faa sædelighedsbetjente energisk kunne føre kampen mod usædeligheden? Der maa skaffes mange flere sædelighedsbetjente, og alle maa de selv ved nattetid føre ubegrænset kontrol med samtlige senge. Ja, og det vilde endda ikke være nok! Det er jo sikkert, at naturen i mark og i skov paa mangfoldig maade yder usædeligheden et fristed. Derfor maa til virksom kamp mod usædeligheden den hele kære natur bedækkes med politistationer. Disse politistatitoner fordre naturligvis hele hære af ny politimænd. Utallige underofficerer, som jo skal ha samlet et saa rigt erfaringsmateriale angaaende sæderne hos kokkepiger, stuepiger og syersker, maa stikkes i sædelighedsbetjentenes uniform for at vaage over de mange syndige mennesker“. Disse sidste argumenter vilde nu aldeles ikke bide paa individet. Jeg lod mig dog ikke afskrække, men talte endnu en gang energisk til det fortstokkede individ: „De vil dog ikke kunne bestride, at overmaade mange politimænd nu til dags indlægger sig en stor fortjeneste af historieskrivningen. I vor hurtig-

[1]) Lehrbuch der gerichtlichen Psychopatologi, 1875, Seite 194: Der Fall Setzkorn.

levende tid vilde saamange interessante detaljer, som senere er aldeles nødvendige til rigtig vurdering og bedømmelse af menneskene, gaa tabt, hvis ikke nogle politimænd rastløs vilde samle alle enkelthederne af deres undersaatters offentlige og private liv. Maaske er det blot i fremtidens historieskrivnings interesse, at disse mænd gennemstøve alle hjørner og kroge af vort privatliv. Ja, forat efterverdenen endog kan faa livstro billeder af de handlende personer i vor tid, fotografere hist og her dygtige politimænd talere, forfattere og propagandister for bestemte politiske retninger".

Da brød individet ud i en skraldende latter. Nu først erkendte jeg i det krampagtigt fortrukne ansigt tydelig de sikre kendetegn paa blaakulleren. Sikkerlig led individet af blaakuller, tiltrods for at han i aandelig henseende syntes fuldkommen normal. Nu faldt det som skæl fra mine øjne. Det blev mig med et slag klart, at en saadan grad af fjendskab mod politiet, som dette individ viste, absolut maatte tyde paa blaakuller. Den forbryderske overbevisning om politiets meningsløshed og overflødighed er den første om ogsaa kun skjulte form av blaakuller. Af den udvikler sig alle andre former af disse forbrydersygdomme, alle former af modstand imod den statlige autoritet.

Fra tysk ved *Dr. med. Verus.*

---

**Brud paa pressefriheten.**

Et nyt blad blev, „Hovedstaden", falbødes i forje uke paa Kristiania gater. Dagen efter sto i de andre aviser, at gatesalget av bladet var forbut av politiet. Vi har forhørt os: politiet har forbut gatesalget av dette blad, ikke paa grun av noet av dets inhol, men kun fordi dets redaktør heter Just Frøchen. Vorfor forfølger nu politiet denne man? Jo, fordi han for flere aar siden redigerte et blad i København, vori der engan stod en artikkel om den danske konge, som var Københavnerpolitiet, kansje ossaa den danske rejering imot; siden sto der i bladet en skildring fra de kvarterer i København, vor prostitutionen har jemme, og denne var ikke stemmende med Københavnerpolitiets sædelihetsbegreper; om feilen i sædelihetsbegreper laa hos Københavnerpolitiet eller hos artikkelens forfatter, skal vi la være usakt, da vi ikke har læst artikkelen. Dette er grunnen til, at mannens nuværende blad i Kristiania hindres i gatesalg av politiet. Ren personforfølgelse altsaa av politiet.

At dette er imot vad den norske stats love gir politiet myndihet til, er selvfølgeli.

Der sto i bladet en avsløring av en norsk embedsmans opførsel mot skibbrudne. Det var en norsk konsul paa Islan, som hadde lat skibbrudne sømæn være om natten i en sjøbod sammen med likene av sine druknete kammerater. „Hovedstaden" sier, at den har vidner. Den sier ossaa, at den har en værre avsløring at komme med om denne man; den vil den komme med i næste nummer. Er dette grunnen til, at politiet har stanset gatesalget av bladet? Det strider jo direkte mot den norske grunlovs og love blir overholt; deres grunlov og love blir overholt; den parlamentariske rejering gir ingen akt paa det passerte. Den politiske presse i alle avskygninger tier. Og vælgerne, de — ja vi faar vel nærmest si sover.

Men ikke en mun lukker sei op. Stortingsmænnene, folkets utvalgte, har altfor meget annet at tænke paa, til at de kan passe paa, om deres grunlov og love blir overholt; den parlamentariske rejering gir ingen akt paa det passerte. Den politiske presse i alle avskygninger tier. Og vælgerne, de — ja vi faar vel nærmest si sover.

Naar det, vorpaa staten er bygget, borgeraannen, er forsvunnet, vorfor da respektere de skeletaktie levninger, som finnes ijen av staten: de messingknapbesatte manspersoner, som driver om i gaterne, og deres førere, som er lukket inne i sine kontorer, alle tilhobe tænkende paa, vordan de kan fortrædige folk, rejeringen, der paa sine kontorer, avstængt fra verden, er fortvilet over, at de ikke kan være folket til gavn, det skravlende parlament, ossaa toppen?

---

**Der var engang en nation** — den norske — som kalte sei frisinnet. Den er forlængst død — den rejering, som er ijen efter den, sente utsenning til konferencen mot anarkiserne.

**I Berlin** var der til en dag i forje uke inbut til et møte „til protest mot den internationale anarkistjagt og sammensværgelsen mot friheten." Inbydelsen var unnerteinet av Gustav Landauer, August Bebel, Karl Görlitz og andre. Landauer er en bekjent anarkistisk foredragsholler og skribent og Bebel, som bekjent, socialdemokratisk stortingsman. Som man ser, staar Bebel her side om side med anarkisterne, vor det jæller et angrep paa friheten. Møtet blev forbut av politiet. Forbudet kom først kort før den fastsatte tid; flere tusen mennesker kom derfor og blev møt av en plakat paa døren: møtet er forbut av politiet. „Der Socialist" taper ikke motet i den anledning, men minner om, at man maa være anarkister, selv om politiet forbyr møterne.

**Det ser nu ut til, at Dreyfus** med tiden skal komme fri. Det har vært sagt av franskmæn, at den slags som det, der er overgaat Dreyfus, foregaar i alle lanne; men det er kun Frankrigs institutioner, der inneholler saa megen liberalisme, at den uskyldi dømte kan komme løs ijen.

Det er nok muli, at liberalismen i Frankrigs institutioner jore, at staten ikke fik hindret, at Dreyfus' uskyldihet blev trukkket frem for offentliheten.

Men staten har ikke jort noet for at faa en enne paa den forbrydelse, den har begaat. Saken er trukket frem trods statens mest energiske motstan. Scheurer-Kestner begynte. Hans interpellationer blev kun møt med avvisninger med tomme ord. Dreyfus' bror fortsatte. Han blev av staten dømt til at ha løiet. Saa kom Zola og anklaget staten for at ha fusket ved sine avjørelser, saavel da den dømte Dreyfus skyldi, som da den erklærte Mathieu Dreyfus' anklage mot Esterhazy for falsk. Zola blev inkalt for staten, anklaget for urettelie beskylninger mot den, og blev uten at faa lov til at svare for sig dømt til fængsel i et aar. Jaurés drog saken frem i deputeretkammeret. Det svarte med at stemme ham ned, og vælgerne med at la være at vælge ham ijen.

Statens justisminister erklærte, at tre breve, vorpaa dommen over Dreyfus var fællet, var ækte, da han trodde, at staten best kunne reddes ved det; men da han forsto, at al verden skjønte, at de var falske, kom han paa den tanke, at staten bedre kunne reddes ved, at man væltet al skyllen paa en av de falske brevskrivere; den samme justisminister anmodet saa denne brevskriver, oberst Henry om at tilstaa. Henry tilstod, at han hadde skrevet brevet. Han blev saa kastet i fængsel. Da man saa skjønte, at Henry unner forhøret nu kunne fortælle ting, der unnergravet al den autoritet, vorpaa staten er bygget, dræpte man oberst Henry eller truet og lovet ham til at dræpe sei ved at si, at man kun ville gi hans kone og børn noet at leve av, vis han dræpte sei. Man skjønte, vordan det var gaat til, og nu skjønte ossaa alle, at det var galt fat; og da statens justisminister saa erklærte, at han var overbevist om Dreyfus' skyl, blev man ennu vissere. Og saa hadde staten for ikke at gaa unner ikke annet at jøre en at rense sei ut.

Men kan man altid være sikker paa, at om staten, som har vist sei at kunne være operationsmark for den slaks skjændie anslag som det mot Dreyfus, atter skulle jøre tjeneste som saadan, at der da vil være folk, som har de evner, vil ofre de kræfter og har den tid, som de folk, der nu har drevet frem unnersøkelsen av Dreyfusaffæren. Vil der altid være folk med et skarpsyn som Zola og med en saadan evne og vilje til at dra frem, vad de har set? Vil der altid være folk, der vil utholle saa meget for at kunne redde en annen fra uskyldi lidelse som oberst Piquart? Vil der altid være dyktie talere som Labori og som Jaurés, skarpe penne som Clemanceau og mdm. Severine, vil der altid være folk, der forfækter den av alle næktete sanhet som Scheurer-Kestner? Man kjenner exempler. Mon ikke hundreder har lit i hele sit liv, fordi de ikke fant saadanne folk?

Var det ikke tryggere, om man for at ungaa jentagelser, opgav statsinstitutionen?

---

Authen & Petlitz bogtrykkeri.